

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. M., H.**, IČO X., zastúpeného Mgr. A. M., advokátkou, R., proti žalovanej **M. Z., nar. X., P., o zaplatenie 5 851,25 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II v Bratislave pod sp. zn. 22Cb/154/2010, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/497/2011-67 z 30. apríla 2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/497/2011-67 z 30. apríla 2012 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením opravné uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 22Cb/154/2010-58 z 27. septembra 2011 zrušil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že uvedeným opravným uznesením súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 164 O. s. p. opravil záhlavie rozsudku vydaného 23. júna 2010 č. k. 22Cb/154/2010-49 tak, že správny dátum narodenia žalovanej je X.

Po poukaze na ustanovenie § 164 O. s. p. uviedol, že z jeho dikcie vyplýva, že zákon v ňom stanovuje opravným uznesením odstrániť chyby v písaní, počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti, ku ktorým došlo pri vyhlásení alebo v písomnom vyhotovení rozsudku. Je neprípustné, aby sa postupom podľa § 164 O. s. p. menilo záhlavie rozsudku tak, že za žalovanú sa označí osoba, ktorá nebola uvedená v návrhu na začatie konania.

V danej veci žalobca v návrhu na začatie konania uviedol, že účastníčka konania na strane žalovaného je M. Z., nar. X. a súd prvého stupňa konal s takto identifikovanou žalovanou a rozsudkom rozhodol tak, že jej uložil povinnosť zaplatiť peňažné plnenie. Nekonal s M. Z. nar. X., ktorá nebola uvedená v návrhu ako účastníčka konania.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa postupom podľa § 164 O. s. p. neodstránil chybu v písaní rozsudku tak, ako to má na mysli citované ustanovenie, ale chybu návrhu na začatie konania, čo je neprípustné a v rozpore s uvedeným ustanovením.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a opravné uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť. Uviedol, že právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 22Cb 154/2010 z 23. júna 2010 bola žalovaná zaviazaná na peňažné plnenie. V priebehu exekučného konania vyšla najavo chyba v písaní, pri uvedení nesprávneho dátumu narodenia žalovanej. Na návrh žalobcu Okresný súd Bratislava II opravným uznesením opravil záhlavie rozsudku v časti dátumu narodenia žalovanej. V odvolacom konaní bolo opravné uznesenie zrušené.

Zastával názor, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je správne, nakoľko pri označení dátumu narodenia žalovanej došlo ku chybe v písaní. Žalovaná bola v súlade s ustanovením § 79 ods. 1 O. s. p. označená menom a trvalým bydliskom, pričom podľa potvrdenia registra obyvateľov je zaevidovaná len jedna osoba pod uvedeným menom s dátumom narodenia X.. Po poukaze na ustanovenie § 79 ods. 1 O. s. p. doplnil, že dátum narodenia nie je povinnou náležitosťou žaloby, a keď žaloba obsahovala povinné náležitosti, a to meno, priezvisko a trvalé bydlisko žalovanej, niet pochyb, že súd konal so správnou účastníčkou, ktorej identita vyplývala aj z predložených dôkazov, t. j. zmluvy o dielo a e-mailovej komunikácie. Z uvedeného je zrejmé, že nemohlo dôjsť k zámene osoby žalovanej, preto neobstojí názor odvolacieho súdu, že bolo konané s odlišnou osobou, ako je žalovaná.

Poukázal tiež na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 108/2010 z 20. apríla 2010, v zmysle ktorého právny poriadok žalobcovi neukladá povinnosť uviesť okrem mena, priezviska, bydliska a štátneho občianstva žiadne iné identifikačné znaky, a že ustanovenie § 157 ods. 1 O. s. p. neukladá povinnosť uviesť dátum narodenia.

Žalobca, na rozdiel od odvolacieho súdu, nesprávne uvedenie dátumu narodenia žalovanej nepovažoval za vady žaloby. Ak by tomu tak bolo, súd prvého stupňa by musel postupovať podľa ustanovenia § 43 O. s. p. a v prípade nečinnosti žalobcu, by zrejme konanie zastavil, z dôvodu nesplnenia podmienok konania.

Súd prvého stupňa správne opravil v zmysle § 164 O. s. p. zrejmu nesprávnosť, o ktorej sa dozvedel až po vydaní rozsudku, pričom nešlo o povinnú osobitnú náležitosť ani návrhu, ani rozsudku, a mal bez pochyb preukázané, že existuje len jedna osoba s daným menom a priezviskom a bydliskom, čím si splnil svoju zákonnú povinnosť.

Ďalej uviedol, že postupom odvolacieho súdu mu boli porušené práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, nakoľko daným rozhodnutím bol založený stav, kedy je predmetný rozsudok nevykonateľný proti skutočnej účastníčke konania M. Z., nar. X., len pre zrejmu nesprávnosť (o čom svedčia i dôkazy doložené v konaní, najmä výpis z registra obyvateľstva), na ktorej trvá odvolací súd nad rámec zákona, t. j. § 79 ods. 1 O. s. p., ako na údají meniacom identifikáciu žalovanej.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu a ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O. s. p.), alebo proti potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), alebo ak ide o uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 3 O. s. p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania, smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho

práv a právom chránených záujmov. **O takú vadu konania ide aj vtedy, ak súd rozhodnutie zruší, hoci pre také rozhodnutie nie sú dané zákonné dôvody.**

Žalobca vo svojom dovolaní namieta, že postupom odvolacieho súdu mu boli porušené práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, nakoľko daným rozhodnutím založilo stav, kedy je predmetný rozsudok **nevykonateľný proti skutočnej účastníčke konania M. Z., len pre zrejmu nesprávnosť** v dátume jej narodenia (o čom svedčia i dôkazy doložené v konaní, najmä výpis z registra obyvateľstva), na ktorej trvá odvolací súd nad rámec zákona, t. j. § 79 ods. 1 O. s. p., ako na údají meniacom identifikáciu žalovanej.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak, ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (sp. zn. I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky, príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj "bránou" do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť **výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou**, a súčasne v zmysle čl. 154c

ods. 1 ústavy majú príslušné **medzinárodné zmluvy vrátane Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd** (I. ÚS 22/03).

V súvislosti s právnou otázkou existujúcou v danom spore už ústavný súd judikoval, že výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O. s. p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O. s. p.). **Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam na ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.** Sám Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky podania pokračovať. Pokračovanie v konaní treba chápať ako možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, akými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky podaní (mutatis mutandis I. ÚS 139/02).

Podľa ustanovenia § 79 ods. 1 prvá veta O. s. p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

V posudzovanej veci žalobca dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme uznesenia, ktorým zrušil uznesenie o oprave záhlavia rozsudku súdu prvého stupňa v označení dátumu narodenia žalovanej.

Odvolací súd zrušil opravné uznesenie súdu prvého stupňa, nakoľko postupom podľa ustanovenia § 164 O. s. p. súd opravil chybu (vadu) žaloby, t. j. dátum narodenia žalovanej, čo je neprípustné. Podľa názoru odvolacieho súdu, tento nedostatok návrhu bolo možné odstrániť len postupom podľa ustanovenia § 43 ods. 1 O. s. p.

Náležitosti návrhu na začatie konania (žaloby) vyplývajú z ustanovení § 79 ods. 1 a § 42 ods. 3 O. s. p. Nesprávnosť alebo neúplnosť označenia účastníka v žalobe je dôvodom postupu súdu podľa ust. § 43 O. s. p. Označenie účastníka je pritom neúplné najmä vtedy, ak chýba niektorý z jeho identifikačných znakov. Ak je účastníkom konania fyzická osoba, uvedenie jej dátumu narodenia je fakultatívnou náležitosťou žaloby, nakoľko rodné číslo je chránené ako osobný identifikátor. Dátum narodenia fyzickej osoby nie je náležitosťou žaloby, a jeho neuvedenie nespôsobuje neúplnosť žaloby. Uvedením tejto náležitosti sa spravidla odstraňujú problémy pri doručovaní zásielok.

Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zrejmé, že označenie žalovanej v žalobe ako fyzickej osoby bolo úplné, keďže bolo náležitým spôsobom uvedené jej meno, priezvisko a bydlisko.

Na návrh žalobcu súd prvého stupňa v záhlaví rozsudku opravil dátum narodenia žalovanej, pretože bolo na základe výpisu z Registra obyvateľov SR preukázané, že na žalobcom uvedenej adrese žalovanej, totožnej s dôkazmi, založenými v spise, je len jedna M. Z., s dátumom narodenia X.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného nálezu ústavného súdu, ako aj ustanovenia § 79 ods. 1 O. s. p. možno konštatovať, že odvolací súd dospel k nesprávnemu záveru, o tom, že v danej veci bolo možné postupovať len podľa ustanovenia § 43 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová